

Amicul Scoalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pftic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stolanovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare part. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Primejdia baptistă.

E fapt constatat, că răspândirea sectei baptiste printre poporul nostru dela sate și orașe este un pericol național. Slăbirea credinței în tot ceea-ce au edificat străbunii noștri cu mari sacrificii înseamnă o decadență dezastruoasă și sigură.

Cucerirea cătră secta baptistă se face mai cu înlesnire în pătura țărănească, dar mai ales în pătura muncitorească de pe la diferitele centre industriale, unde țărani noștri mai scăpătați și slabi de ingeri vin în atingere cu elemente străine de legea și credința lor — lăsându-se ușor influințați de aceștia.

E adevărat, lovitura o căpătăm tocmai în pătura aceea țărănească, în care ne puteam încrede, că are mai multă vitalitate și e mai puternică în credința evanghelică străbună.

Pericolul e deci cu atât mai mare. S'a constatat că secta baptistă e răspândită chiar de aceia (de evrei) cari țin mai cu fanatism la religia și conreligionarii lor. Iată ce vor aceștia: Vor a scoate din țăranul nostru credința de a iubi și ajuta mai mult pe connaționalii lor. Pot se adoare și trebuie să adoare pe ori-care națiune,

indiferenți în ce țară e, dar în definitiv tot numai pe adepții credinței lor baptiste și le succede a câștiga tot mai mult teren în felul acesta de ademenire. Ori în aceasta zace concepția comunistă.

Vechile popoare din Apus și Miazănoapte cu civilizație veche și cu o credință evanghelică bine definită ca Englezii, Suedezii, Norvegienii, Danezii ș. a. nici nu vor să știe de un astfel de amestec al acestor.

Când vedem că ne amenință pericolul lățirii diferitelor secte, tot atunci ni se pune întrebarea naturală cine ar fi cel chemat la salvarea pericolului? Care e factorul culminant care ar trebui să stăpânească mulțimea? Negreșit oă preotul. Cuceritorul preot. Nu voesc să contest nici cât mai puțin meritele nediscutabile ale acelor duhovnici cari veghează neadormiți de turma încredințată. Localitățile unde s'a lășit deja plaga sectelor și unde lățirea pare a fi în dezvoltare un par a avea astfel de preoți duhovnici. Și până un vom avea preoți, și prin fapte și prin exemple vor da dovadă de adevărați apostoli ai cuvântului evanghelic, ocupându-se mai intensiv de sufletele credincioșilor, și mai puțin de afaceri, bancare-politico negustorești, cum fac unii până atunci pelagra baptizmului va ouprinde tot mai mare teren în pătura noastră țărănească, dela sate și orașe.

Iubiții Colegi, președinți ai cercurilor culturale aveți și Voi totdeauna bun prilej a combate răul acesta în ordinea conferențelor ce le țineți.

Zlatna, luna Martie 1927.

Petru Petrângenar-

Pentru program.

Ca mișcare pedagogică se consideră nu numai lucrările publicate în volum sau reviste, ci și conferințele învățătorești. Aceste întruniri sunt un prilej potrivit, unde elementele erisase ale învățătorimii, se pot valida. Pe de altă parte aceste întruniri sunt prilejuri de a examina situația faptică a învățământului, atât din punct de vedere al organizației, precum și din punct de

Norocul.

„Examenând bine norocul sau nenorocul ce ne întâmplă în viață, ne vom convinge, că noi suntem primele lui cauze“

Shakespeare.

Înainte de-a discuta elementele norocului să ne oprim la'n-trebarea: Intru cât se datorește succesul, meritelor personale și intru cât împrejurărilor fericite sau norocului? Sunt unii a căror decadentă e proverbială. „Nenorocul“ îi urmărește neobosit dela leagăn până la mormânt.

E de ajuns să stăm de vorbă cu un om care și-a cheltuit averea în beții și jocuri de cărți și din vorbele lui vom ghici că el confundă faptele lui nesocotite cu împrejurările, care l-au lăsat victimă nenorocului și de aceea acum toate le suferă resemanat. Să vizităm un criminal, care și-a pătat mâinile cu sângele deaproapelui și el va căuta a ne convinge că tot „nenorocul“ l-a adus la această faptă grozavă și caută să-și liniștească mustrarea de cuget aruncându-și păcatul în spatele sortii.

Nici un moment nu vrea să gândească că acest „nenoroc“ ar fi putut fi înlăturat. De vom vorbi cu un om slab de voință, care în lipsa capacității și a silinții n'a înaintat în viață ni va spune că el a părăsit întrecerea cu acei, cari îi sunt inferiori și cari cu tot disprețul lui azi sunt departe de el. Cu o mândrie umilită se resemnează blestemând în gând „nenorocul“ Dela astfel de oameni n'ai putea scoate o mărturisire că ei poartă vina nesucceselor în viață. Învinuesc ticăloșia oamenilor, căror li s'au încrezut, întocmirea societății, nedreptățile vieții, toate în afară de prostia, negândirea, lipsa lor de activitate. E foarte în-teressant când facem vr'un bine sau câștigăm vr'o isbândă fie pe câmpul de luptă al lumii, fi pe cel al minții sau al inimii numai și numai nouă ne datorim acel succes. Nu negăm, că este „ceva“ în afară de puterile noastre „ceva“ asemănător cu ceea ce numim „noroc“ dar nu atât de exagerat cum e înțeles de cei mai mulți oameni. În viață suht unele timpuri, când chiar păgân ide-te-ai numi, ai fi dispus să crezi că există o soarte vitregă bat-jocuritoare, care glumește cu cele mai sfinte proiecte ale tale iar prin întorsături neașteptate îți distruge cele mai serioase nizuinți. Cei vechi credeam în destin. Plinius zice: „Unele succese ni le datorim puterii noastre dar toate sunt sortite. Omul e jocul întâmplărilor, spune înțeleptul Solomon Caesar numește viața o călătorie pe mare“ Cu surprisă se constata că unele vapoare mici, nebăgate în seamă modeste au plecat la drum și-au ajuns în port. Iar altele, vapoare mari, strălucitoare bogate, ce plecă însoțite de muzici și urale vesele ajung pradă valurilor.

Nu excludem influența mare ce-o au unele împrejurări asupra

„ROMÂNUL“ însoțire generală econom

C O N V

Domnii acționari ai însoțirii „ROMÂNUL“ se convoacă prin această însoțire la 10 Aprilie 1927 orele 2. p. m. în localul de prăvălie al societății, iar în caz de concluze valide, se convoacă tot prin această pe ziua de 2 Maiu 1927.

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Consiliului de cenzori.
3. Raportul Consiliului de cenzori.
4. Examinarea încheierilor și statorirea bilanțului.
5. Hotărârile comitetului de cenzori.
6. Raportul Consiliului de cenzori.
7. Eventuale propuneri.

Pentru a putea participa la ședința adunării, D-nii acționari vor depune tele interinale la sediul societății, cel mai târziu până la 3 Aprilie a. c. pentru a se lua în considerare.

Afară de obiectele menționate în ordinea de zi se mai pot lua în discuție, la 20 Martie 1927.

Active.

BILANȚ la 31

Casa în numerar	6569	69
Debitori	280542	92
Marfă	536072	—
Mobilier.	33715	60
	856900	21

Debit.

CONTUL PRO

Chirie	2520	—
Impozite: comerciale și pe salare	14106·21	
de circulație	23115·80	
taxe de timbru	5293·50	
	42515	51
Salare	102300	—
Spese	81211	01
Proviziuni	30699	78
Pierdere din anul precedent.	36797	75
Profit curat	10581	08
	306624	13

Aiud, 31 Decembrie 1927

Conducătorul comercial:
ss. Alexandru Purceilla

ss. V. E. Petricu

Consiliul de cenzori
Președintele

Subscrișii membrii ai comitetului de cenzori am examinat conturile prezente și au emis următoarele concluze:

ss. Dr. Ion Baltariu

ss. Augustin

că, industrială și comercială, soc. pe acții în Aiud.

OCARE.

la a VI-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ, care se va ține în Aiud, în neînțelegere a numărului suficient de acționari, prevăzut în Statute pentru adunarea următoarea ordine de zi:

1. Raportul Administrației despre gestiunea anului 1926.
2. Raportul Consiliului de administrație asupra absolutului, cons. de adm. și a comitetului de cenzori.
3. Raportul Consiliului de administrație asupra absolutului, cons. de adm. și a comitetului de cenzori.
4. Alegerea

acțiunile împreună cu cuponii neexpirați, iar pentru emisia a II-a certificată li-se vor vor elibera scrisori de confirmare.

scuții numai propunerile înainte de adunarea generală.

Consiliul de Administrație.

decembrie 1926.

Pasive.

Capital social	300000	—
Fond de rezervă	76000	—
Scopuri filantropice	250	—
Creditori	14607	40
Furnisori	411861	83
Spese de emisiune	12100	—
Diverse	31499	90
Profit curat	10581	08
	856900	21

IT ȘI PIERDERE.

Credit.

Venit din marfă	306624	13
	306624	13

mbrie 1926.

Administrație:

ss. Marian Sasu

ss. Valer Ignea

ss. Șofron Radu.

și le-am aflat corecte și în consonanță cu registrele. Aiud, la 10 Martie 1927.

fin Ocnean

ss. Augusta Sasu.

Pentru contabilitate:

ss. Ioan Crișan.

vedere al spiritului, de care sunt conduși învățătorii. Atât în țară cât și în Ardeal în anii dinainte de războiu, când și învățătoria mea datorită unor împrejurări de ordin material probabil era cuprinsă de un spirit mai serios, în conferințele învățătoresci s'au format multe concepțiuni frumoase cari stau la baza învățământului nostru primar.

Războiul a zdruncinat echilibrul social și moral al omenirii, schimbând și psihologia învățătorimii, pe zi ce merge observăm însă că am fi intrat în ogașea care duce la o îndrumare a lucrurilor în spre consolidare.

E de sperat deci, că și preocupările învățătorimii, vor fi îndreptate, în spre îndreptarea unor lacune introduse în învățământ, în cea tulbură de după războiu, precum și pentru a da o aplicare reformei școlare, în concordanță cu necesitățile timpului de față, fiindcă școala trebuie să se acomodeze timpului.

Pentru a face din conferința învățătorescă, ce se va ținea cu ocazia aniversării generale la 21 Maiu a. c. în Sebeș, un prileș de învățare atât sufletească cât și intelectuală, cred de civiilită a sileva următoarele chestiuni, pentru a pregăti programul.

1. Cum plasa Sebeș datorită unor împrejurări are învățători bine pregătiți în chestiunile practice ale învățământului supra-primar, am rugat pe Domnul subrev. Chirca, să se pună în conțelegere cu Domnii colegi, pentru a aranja o expoziție a lucrului de mână cu aceea ocaziune. Pentru a generaliza această chestiune, rog pe toți Domnii colegi din județ cari conduc ateliere de lucru de mână, să prezintă la expoziție lucrările mai răușite. În felul acesta vom avea ocazia a ne convinge, de importanța lucrului de mână în școala primară, însă mai ales ne vom convinge de rezultatul frumos ce poate obține, dacă învățătorul este cât de puțin inițiat în aplicarea practică a programei. Lucrurile reușite vor fi premiate. Pentru apreciere vom invita pe Domnul Inspector Saxu vrednicul și neobositul organizator al învățământului practic.

2. Școalele mai apropiate vor lua parte la concursul de cōruri și jocuri gimnastice.

Pentru a profita și mai mult din privilegiul acestei conferințe, am rugat pe ilustrul profesor universitar Dl. V. Ghidionescu să vină să ne vorbească.

Sperez că adunarea generală a anului acesta să fie mai cu înălțime, decât cele de până acum.

Andrieu Floașiu.

președintele Asociației Județene

vieții, dar cea mai mare influență o are omul însuși asupra lui. Un cardinal din Roma scrie „Nu-i om pe care norocul să nu-l fi vizitat macar odată în viață, dar negânditul, leneșul, neatentul sau nu-l vede sau să n'tinde după el când a sburat”

Mulți spun că descoperirile mari, care uimesc omenirea nu-s altceva decât copii întâmplărilor norocoase. Și poate au și ei dreptate, căci descoperirile mari adesea sunt cele mai simple. Dar ori cât ar fi de elementare și comune au stat veacuri întregi sub vălul necunoscutului. Newton zice: Acel care pătrunde serios și cu atenție procesele spiritului, care a făcut vr'o descoperire va fi convins că nu poate fi vorbă de întâmplări neașteptate. Cu asemenea întâmplări nu se întâlnesc oamenii de toate zilele, căci ele sunt rezultanta unei vaste culturi, unei lungi răbdări. „Drumul norocului în zilele noastre e mai prăpăstios ca ori când. Nu se găsește o epocă în care întrecerile în ori ce direcție să fi fost mai aprinse ca azi. Vai de acela care se oprește, pentru a-și lega curelele încălțămintelor, căci alergătorii sunt unul în călcâile celuilalt” spune Carlyle. Și de ce toate acestea? Pentru că vor s'ajungă în posesia „norocului” Unii-l înțeleg prin bogății, alți prin rang și glorie. Iar pentru a-și realiza dorințele strivesc tot ce le ar sta în cale și sunt în stare a săvârși cele mai mari nelegiuiri față de aproapele, uitând că realizarea dorințelor nici odată nu corespunde așteptărilor noastre exagerate. Iar dacă nici printr'un mijloc nu-și pot vedea visul cu ochii zic descurajați „Poate nu plătesc nimic dacă lucrezi sub o planetă rea” „Nu în stele ci în noi e cauza nenorocului nostru” scrie Shakespeare. Experiența, prezența de spirit, un spirit inzebrat cu sentimente altruiste și dragoste de muncă nu poate fi ușor doborât de nenoroc”

Să ne jucăm cu cărțile ce avem în mână în loc să ne plângem contra sortii sub povara împrejurărilor triste. Iar dacă loviturile primite vor fi amare și adânci atunci să gândim la cuvintele spuse de Napoleon în ceasurile lui cele mai triste. Nu pot să murmur contra Cerului chiar când el mă prigonește. Nu sunt decât un fir de praf, cum aș putea dar ridica glasul meu contra Celui Prea înțelept?

Aurora Popa

inv.

Asociația de înmormântare.

II.

În numărul trecut al revistei noastre am publicat proiectul de statut al asociației de înmormântare, dând totodată și unele explicații privitoare la acuirarea capitalului necesar. Astăzi iau din nou cuvântul atrăgând atențiunea serioasă a tuturor colegilor asupra acestei chestiuni importante care așteaptă să fie rezol-

vită în timpul cel mai scurt posibil. Cu acest prilej publicăm mai întâi numele celor ce au aderat până acuma la înfrunțarea acestei asociații și anume: Marian Sasu, Ecaterina Sasu, Aug. Ocnean, Silvia Ocnean, Victor Maca, Maria Maca, Nicolae Cristea, Ludovic Bőjthe, Maria Fest, Traian Ocnean, Ana Panța, Ion Galea, Valeria Galea, Dionisie Szőcs, Emil Cheșcheș, Livia Cheșcheș, Ladislau Turóczi, Rozalia Turóczi, Ioan Kádár, Iosif Marian, Ana Marian, Francisc Farkas, Augusta Franz toți din *Aiud*. Leon Moldovan, Romul Moldovan, Paraschiva Ghiriș, Carol Cseh, Maria Varga, Grigorie Ursu, Elena Roșca, Dionisie Luca, Martin Kádár toți din *Uioara*. Ioan Lucaciu, Rafila Lucaciu, Laura Crișan toți din *Teiuș*. Ion Barna, Silvia Barna, Alex. David, Ilie Mihaiu și Sabina Bălcașiu din *Mihalf*. Silvia Andreșan, Lucreția Sălăjan și Elena Mihaiu din *Obreja*. Gheorghe Spătăcean, Anuța Spătăcean și Valer Spătăcean din *Benic*. Traian Brătioiu *Galtiu*. Emil Muntean și Lucreția Muntean din *Sântimbru*. Dumitru Raceu și Cornelia Raceu din *Galda de jos*. Berta Székely *Oieșdea*. Silviu Rusu și Silvia Rusu din *Coșlariu*. Victoria Raceu din *Cricău*. Ion Aldea, Ana Aldea și Cornelia Popa din *Noșlac*. Eugen Máthé *Sâncraif*. Coloman Makkai *Aiudul de sus*. Gheorghe Ioan și Corina Ioan din *Cicău*. Ion Părvu și Aurelia Părvu din *Râmeș*. Emil Timbuș *Meșcreac*. Iuliu Domșa din *Peșelca*.

In total 66 membrii, cari numără la oaltă 2531 ani. Cifrele aceste sunt mult grăitoare. Colegii sunt rugați deci cu stăruință să răspundă de grabă la apelul nostru. Dacă ni-se va da ascultare vom pune în curând temelie la una dintre cele mai folositoare instituțiuni dascălești din aceasta țară.

După rezultatul de până acuma putem comunica tuturor, că coeficientul va fi cu mult mai mic decât s-a arătat în numărul trecut; probabil să fie chiar sub 100. Ce privește cota de fondare asemenea se va putea satori, ca ea să se plătească nu în trei rate cum s-a spus în proiectul de statul, *ci într-un an de zile*. Iubiți colegi, nu mai stați pe gânduri. Dacă țineți la binele și viitorul urmașilor voștri atunci pronunțați-vă de grabă pentru înființarea acestei asociații. Orice întreprindere în această chestiune vă voi putea expune la mari pagube morale și materiale pe cari nu le veți putea repara nici când.

În numărul viitor vom continua cu publicarea aderenților și a eventualelor reflexiuni ce ni se vor trimite.

Marlan Sasu.